

3A

P. II.
316

LUMINITA

Nr. 8

REVISTA CELOR MICI
Editată de Comitetul Central
al Uniunii Tineretului Muncitor 1953

25 APRILIE

Cântec

PENTRU

1 MAI

Școala ne-am împodobit,
Cu flori mândre de pe plai,
Pentru musafir iubit,
Pentru tine, întâi Mai.

Refren:
Haide, vin cu noi la joc,
Cântecul răsună,
Prinși de mâini și de mijloc,
Vom juca'mpreună.

Râde soarele voios,
Rândunica zboară sus,
Pe caete, întâi Mai,
Note bune ți-am adus.

Refren:
Haide, vin cu noi la joc,
Cântecul răsună,
Prinși de mâini și de mijloc,
Vom juca'mpreună.

Cei din clasa 'ntâia, azi,
Vom da o serbare 'n sat,
Pentru tine, întâi Mai,
Oaspe drag și minunat.

Refren:
Haide, vin cu noi la joc,
Cântecul răsună,
Prinși de mâini și de mijloc,
Vom juca'mpreună.

Textul: GRUIA CĂLIN

Muzica: ION VANICA

Musical notation for the song "Cântec pentru 1 Mai". The notation is in 2/4 time and consists of three staves. The lyrics are written below the notes.

Școa-la ne-am îm-po-do-bit Cu flori mân-dre de pe plai, Pen-tru mu-sa-

-fir iu-bit Pen-tru ti-ne-în-tâi Mai. Hai-de, vin cu noi în joc

Cân-te-cul ră-su-nă, Prinși de mâ-nă, de mij-loc, Vom ju-ca'm-pre-u-nă.

ANIVERSAREA

Sunt patru ani, dar parcă-i ieri,
De când scriam în vers, odată,
Despre cravata 'mpurpurată
Și despre primii pionieri.

Zburară anii pe'ntrecute.
Niciunul n'a fost în zadar.
Cravata roșie, de jar,
A 'ncins grumazuri tot mai multe.

Și tot mai mulți copii 'nvățară
Să 'nfrângă șovăieli și piedici,
Pe drumul larg deschis spre soare
De dârjii oameni sovietici.

Crescuți în dragoste de muncă
Și învățând, acești copii
Republicii o viață lungă
Și 'nfloritoare-i vor clădi.

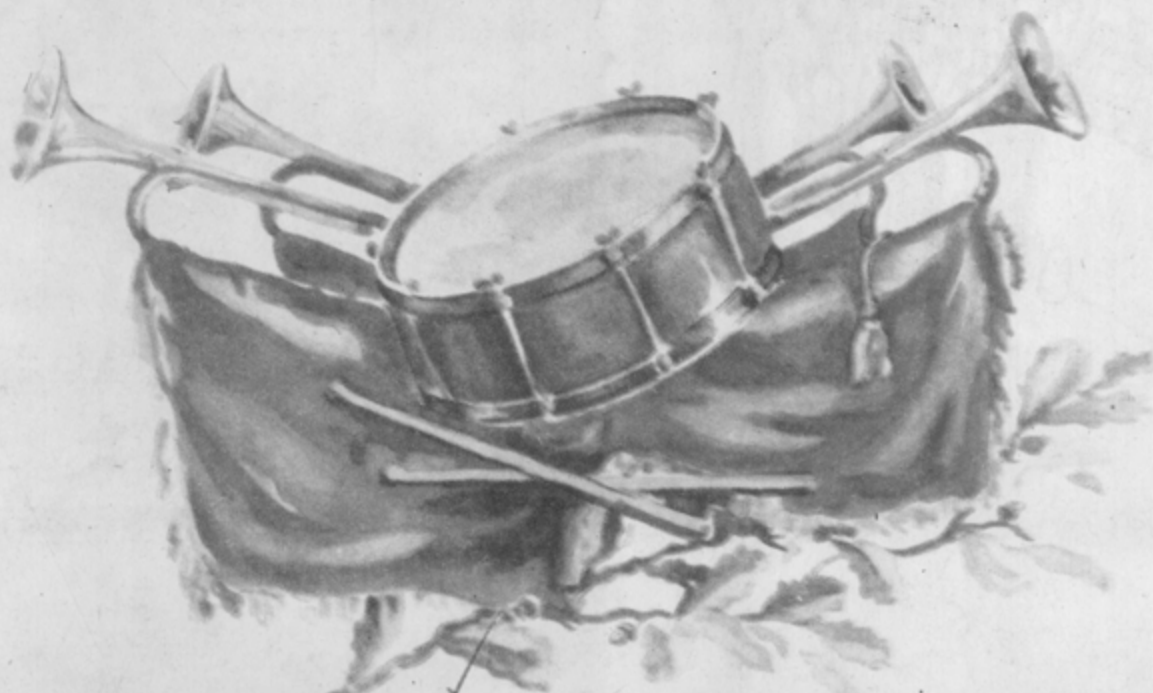
.....
— Tu ce-ai să fii, drag pionier,
Când ai să crești, îmi poți răspunde?
— Vreau să desgrop comori afunde,
Să port o lampă de miner.

— Dar tu, care cu drag nespus
Ții o machetă'n mâna ta?
— Constructor bun să fiu, aș vrea,
Să'nalt orașe tot mai sus.
Mineri, constructori, oțelari,
Sondori, poeți, savanți și medici,

În drum — Partidul vă e far —
Și veți învinge orice piedici!

.....
Țin minte, — am scris în vers, odată,
— Sunt patru ani, parc'ar fi ieri —
Despre cravata 'mpurpurată
Și despre primii pionieri.

Iar azi, când trec, cântând în cor,
Și de-acest cânt e strada plină —
Văd viitoru'n ochii lor
Și-a comunismului lumină!

BIBLIOTECA JUDEȚANĂ
TIMIȘ
P-6660-D

BIBLIOTECA CENTRALĂ
A REGIUNII BANAT

P-2680

Să vă povestesc despre orașul meu...

Orașul meu natal este Piatra-Neamț.

Munții din jurul orașului închid ca într-o cetate numeroasele fabrici, școlile, locuințele și gălăgiosul râu Bistrița.

Orașul meu a început să-și schimbe cu totul înfățișarea, odată cu construirea hidrocentralei V. I. Lenin de la Bicăz.

În vremurile trecute, surorile mele învățau într-o școală mică, plină de igrasie. Fiii bogăților din orașul nostru nu învățau la aceste școli dela periferiile orașului, iar condițiile noastre de învățatură nu-i interesau pe conducătorii orașului.

Astăzi eu am posibilitatea să învăț într-o școală luminoasă, încăpătoare și călduroasă. Eu nu mai pot căpăta, ca sora mea, reumatism din cauza igrasiei care exista în școală.

Școala noastră astăzi are și o cameră a pionierilor unde ne putem juca și învăța după ce ieșim dela ore.

Tatăl meu este stahanovist la fabrica „Reconstrucția” din orașul nostru. Pentru familiile muncitorilor fruntași în muncă se construiesc vile între valea Bistriței și muntele Cernegura.

Voi fi nespus de fericită când voi locui în aceste vile unde voi avea lumină și apă în casă.

Îmi place să mă duc cu părinții mei în zilele de odihnă în parcul din orașul nostru care iarna își îmbrăca hainele albe de zăpadă.

La fel îmi place să mă duc la Casa Pionierilor care este așezată pe un deal și de unde se vede tot orașul.

Aici vin mulți pionieri să activeze la cercuri. Eu lucrez la cercul „măini îndemânaticе”, unde am făcut un ursuleț pentru fratele meu mai mic Dorel. Orașul meu este foarte frumos și va fi și mai frumos când se va termina hidrocentrala dela Bicăz.

Atunci ne vom plimba cu mașina prin tot orașul până la Bicăz. Iar acolo ne vom sui într'un vaporeș și ne vom plimba pe marele lac de acumulare.

Ce minunat va fi atunci!

GĂLUCESCU MARIA

cl. III-a Școala elementară Nr. 2 fete
PIATRA-NEAMȚ

LUPEA LIVIU
Grădinița Nr. 8, SIBIU
(în vârstă de 6 ani)

ANTON BERLAND
BUCUREȘTI,
(în vârstă de 5 ani)

Să vă povestesc despre satul meu

Îmi amintesc cu drag de satul unde m'am născut. Parcă mă văd și acum, micuță cât un ghemotoc, alergând după un cârd de răjuște aurii, printr-o curte mare așternută cu un covor de troscot verde, apoi ceva mai mărișoară, înfilită în haine de iarnă, învârtind de zor un bulgăre de zăpadă, sau trăgând de sfoară o sănioară făcută din câteva scânduri puse pe două tălpile.

Ce frumos este însă în satul nostru vară! Așezat pe coasta de răsărit a unui deal, vara pare mai mult o grădină de pomi, printre care, ici și colo, răsar acoperișurile caselor. Are o poziție deosebită de a celorlalte sate, căci e așezat pe malul stâng al apei Moldova și se numește Drăgușani. Bătrânii spun că primele așezări ale satului sunt de pe vremea lui Dragoș Vodă. Pe dealurile din jurul satului s'au făcut săpături în care arheologii au găsit diferite vase și unelte din timpurile cele mai vechi, care au fost duse la muzeu. Nu departe de Drăgușani se găsește orașelul Baia, fosta capitală a Țării Moldovei.

De pe dealul din satul nostru se văd până departe sate pierdute prin livezi. Se vede din dealul nostru vârful muntelui Ceahlău, precum și Dealul Gol cu zidurile vechii Cetăți a Neamțului. Dar toate aceste frumuseți le iau în seamă când

merg vara la scăldat în Moldova. Ce apă limpede e în Moldova și noi căutăm peștișori pe sub pietre. Fete și feciori vin chiotând dela muncă, intră și ei în apă bucurându-se de răcoarea ei.

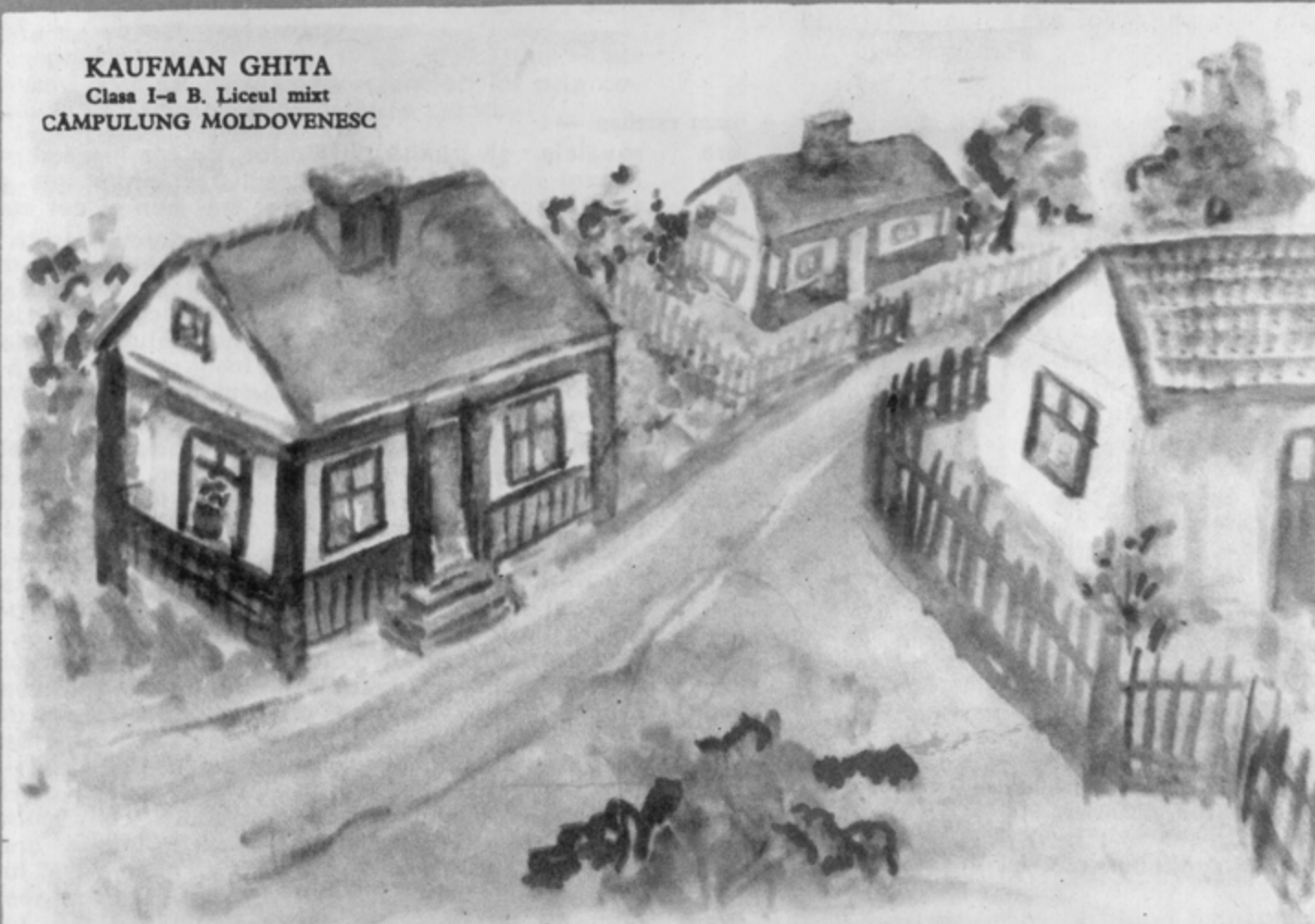
Satul nostru a avut mult de suferit de pe urma războiului. Regimul nostru de democrație populară, a ajutat să se construiască drumuri și șosele și un pod cum n'a mai fost peste apa Moldovei. Oamenii au început o viață nouă. Pentru prima dată în viața lor trag brazdă adâncă cu tractorul. Ei doresc o viață îmbelșugată și au format o întovărire agricolă. Ei nu mai sunt azi nevoiți să meargă la muncă zi cu zi pe moșiile boierilor Sturza și alții.

Pentru toate frumusețile lui și amintirile ce mă leagă de el, oricât de departe aș fi, îmi aduc cu drag aminte de satul meu. Vreau să merg cât mai des acolo, căci viața în sânul lui devine din ce în ce mai frumoasă în lumina zorilor noi ce s'au revărsat. Iar când voi fi mare mă voi strădui să contribuie și eu prin munca mea la înfrumusețarea satului meu.

VASILESCU MONICA

clasa IV-a elementară
Liceul de Fete SIBIU

KAUFMAN GHITA
Clasa I-a B. Liceul mixt
CÂMPULUNG MOLDOVENESC

Lucrul cel mai de preț

— Basn carelian —

În Carelia, chiar pe malul lacului Onega, era un colhoz. Cei mai buni colhoznici erau: bătrânul Fiodor, Maria și Alexei. Fiodor se ocupa cu pescuitul, Maria îngrijea de copii, iar Alexei era grăjdar.

Într-o zi, colhoznicii s'au adunat la conducere și au început să vorbească despre lucrul cel mai bun și cel mai de preț din lume. Erau oameni neumblați, dela țară și vorbeau după priceperea lor.

Femeile spuneau:

— Vacile noastre sunt cele mai bune: ele ne dau laptele care ne hrănește pe toți. Noi mulgem vacile, din lapte facem smântână, facem unt, sau îl punem în cuptor și facem brânză. Cu brânză facem plăcintuțe și peste ele turnăm smântână.

Pescarii spuneau:

— Greșiți: peștele este lucrul cel mai de preț: El ne hrănește. Aruncăm năvoadele și prindem pește, — somon, clean, crap din care facem ciorbă, îl prăjim și apoi mai bem și o votcă.

Plugarii spuneau:

— Ba voi greșiți! Noi semănăm grâu, secară, iar atunci când grânele se coc le secerăm, le strângem în căpițe și le treerăm pe arie. Alegem apoi orzoaica și facem și bere! Fără pâine, nimeni nu poate să trăiască! Fără făină peștele nu poate fi prăjit și nici bere fără grâne nu poți face.

Colhoznicii hotărîră atunci să isprăvească cio-

rovăiala: să trimită pe Fiodor, pe Mariușca și pe Alexei să cutreere tot întinsul pământului rus și să afle care este lucrul cel mai bun și cel mai de preț din lume.

Fiodor, Mariușca și Alexei erau gata să plece dar nu știau încotro s'o apuce. Atunci Maria și-a amintit că, înainte de moarte, bunică-sa i-a zis: „Dacă vreodată vei fi într-o încurcătură sau n'ai să știi ce drum s'apuci, ia fusul meu, apucă-i firul de-un capăt și aruncă fusul în drum. Încotro s'o rostogoli, într'acolo s'o pornești”.

Mariușca le-a spus acestea lui Fiodor și Alexei, a luat fusul de după cuptor, a făcut așa cum îi spusese bunica și au pornit cu toții pe urmele fusului.

Mergeau și se tot minunau. Acolo unde înainte râurile mari nu puteau fi trecute decât prin vaduri, erau acum poduri de câte-o jumătate de verstă¹⁾: au fost bătuți pari, așternute scânduri și puse balustrade. Acolo unde în vremea țarului erau mlaștini de nestrăbătut, se'ntindeau acum drumuri bune, pietruite, pe care goneau fel de fel de mașini, iar lângă lacul Onega aștepta chiar un avion. De voiai — mergeai pe jos, de voiai — te urcai într-o mașină și o porneai — dacă ți-era voia, te urcai în avion și zburai. Acolo unde înainte erau codri deși, acum se întindeau drumuri largi, pământul era neted ca'n palmă și luminat de felinare. De mergeai ziua, de mergeai noaptea, peste tot era numai lumină.

Fiodor, Maria și Alexei au tot mers până ce fusul a ajuns sub zidurile de piatră ale Moscovei. Pe străzile Moscovei, goneau nenumărate mașini. Multă lumină mai era la Moscova. Părea că pe aici niciodată nu se lasă noaptea.

Atunci Fiodor spuse:

— Mi-au plăcut mult mașinile. Sunt bătrân și picioarele nu mă mai țin ca să pot umbla pe jos. Barem la bătrânețe să mă plimb și eu cu mașina.

Atunci Maria îi răspunse:

— Nu degeaba s'a rostogolit fusul până aci. La Moscova e multă înțelepciune. La Moscova vom afla, negreșit, care este lucrul cel mai bun și mai de preț.

Alexei vorbi și el:

— Hai să umblăm prin Moscova și să vedem: poate că lucrul cel mai de preț nu se află în colhozul nostru, ci chiar la Moscova.

S'au înțeles. Au pornit pe străzi și au prins să se minuneze de străzile împodobite, să nu se mai sature privindu-le. Tot rostogolindu-se, fusul ajunsese până la o casă pe care era scris: „Cine vrea să călătorească, să poștească să coboare pe-aci”.

Fusul s'a dat de-a-dura până'n casă și s'a oprit. Maria l-a vârit apoi în buzunar și au coborât cu toții în tunelul metroului.

În metrou e peste tot lumină, ca ziua. S'au plimbat cu metroul, s'au urcat pe scară și — ce să vezi — nu mai era nevoie s'o urci: scara mergea singură: Și iată că scara i-a dus din nou afară. I-au mulțumit scării.

Maria a scos fusul, a apucat de capătul firului și a aruncat din nou fusul pe pământ. Fusul s'a tot rostogolit până a ajuns la o grădină mare. Aici cânta muzica, creșteau tot felul de flori frumoase și ciripeau păsări minunate. Și o altă minunăție: de vorbeai la Moscova, cuvintele se auzeau și la lacul Onega — prin radio. În acea clipă se auzeau în întreaga Rusie.

În grădină se plimbau tineri și bătrâni. Unii dansau, alții se dădeau în scrânciob iar prin copaci atârneau felinare de felurite culori.

Atunci Fiodor spuse:

— Priviți! Cred că acesta este lucrul cel mai de preț, căci toată lumea e veselă și mulțumită aici.

Abea a rostit aceste vorbe și iată că fusul a sărit din buzunarul Mariei, încă fata de-abea a putut să-i apuce capătul firului. Fusul s'a rostogolit mai departe. Au mers, ei, Fiodor, Alexei și Maria după fus, până ce fusul s'a oprit în fața unui zid de piatră. Fusul a trecut poarta și s'a oprit lângă o casă albă.

Maria a vârit fusul în buzunar.

Deodată porțile s'au dat înlături și în întâmpinare le-a ieșit însuși tovarășul Stalin. El i-a condus la el în cameră și a început să-i întrebe de toate, iar ei au prins a-i povesti despre toate.

Apoi au început să-i pună lui Stalin întrebări

înțelepte. Mai întâi, ei au vrut să afle cum să trăiască mai bine și mai îmbelșugat. Stalin le-a răspuns la toate întrebările.

Maria a început să spună:

— Care să fie lucrul cel mai bun și mai de preț? Viața noastră. Dar ea n'ar fi fost niciodată așa cum este, dacă înțelepții noștri conducători nu ne-ar fi arătat cum să trăim. Iată deci lucrul cel mai înțelept și mai de preț sunt cuvintele pe care ni le-a spus tovarășul Stalin.

Apoi și-au luat rămas bun dela tovarășul Stalin care i-a petrecut până la zidul de piatră și s'au pomenit iar în Moscova.

Când să scoată fusul Maria, a băgat mâna în buzunar. Dar fusul, ia-l de unde nu-i. Au început să-l caute. L-au căutat, l-au tot căutat, s'au întors și la Stalin, l-au căutat și acolo, crezând că poate l-au pierdut pe undeva, l-au căutat și pe stradă, dar tot nu l-au găsit. Acum drumul le era cunoscut. S'au urcat într-o mașină și au plecat.

Însfârșit au ajuns la colhoz. Colhoznicii au început să-i întrebe:

— Ei, care este lucrul cel mai bun și mai de preț din lume?

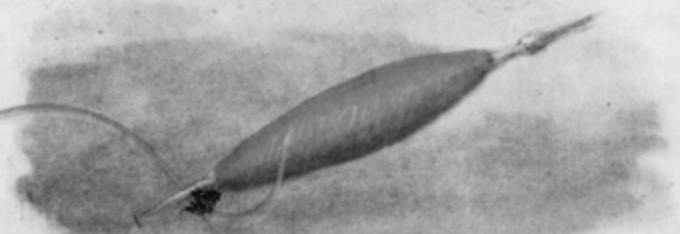
La această întrebare ei au răspuns toți deodată:

— Lucrul cel mai bun și cel mai de preț din lume este cuvântul tovarășului Stalin.

Apoi au prins să povestească toate câte li s'au întâmplat și pe unde au umblat.

Și toți colhoznicii au fost de aceeași părere cu ei.

1) verstă = măsură de lungime, 1067 m.

Cinci poezii cu prieten

STAI SĂ VEZI

Stai să vezi,
Acuș, acuș,
— Când deschide fata ușa, —
Vine
Înainte ei
Ca să-i dea porumb și m...
Și să-și umple gușa...
Ea nu știe foamea ce-i
Boabe, fata-i dă cât vrei,
Plină-i căldărușa,
Cot — cot — cot
Și cot — co — da
Dar și ea
Un ou va da.
— Cine?
— Găinușa.

GOGU PINTENOGU

Cât e vară — cucurigu,
Cucurigu — când dă frig,
Cine-i, frate, dumnealui?
Cum îl cheamă?
Poți să-mi spui?
Roșu, sprinten,

Alb la pinten,
Uite Gogu
Pintenogu...
Prin ogrăzi și prin urzici,
Între păsările mici,
El e cel mai mare-aici!

DOI RĂȚOI ÎN RĂZBOI

Lângă zid,
Chiar aici,
Pentr'un blid
De urzici,
Doi
Rățoi
În război
Fac un mare tărăboi.

Rău se bat,
Nu glumesc.
Ciocul lat
Și-l lovesc
Ca un paloș păsăresc!

Dau atac:
— Mac, mac, mac...
Ce mai gălăgie fac!

...Un cățel
Micuț și chel
Numai cât un mosorel,
Bagă nasul, bagă botul

Și... se bagă'n blid cu totul!
Dar, gustând urzicile,
Scurpă ca pisicile,
Și se strâmbă, vai de el,
Și se uită'n chip și fel
Strâmb, cu capu'ntors, mirat:
— Pentru asta ei se bat?

Și-acum: plici...
Cei doi voinici
Varsă blidul cu urzici.

Zice unul
Supărat:
— Ce păcat
Că l-am vărsat!

...Vezi? De n'aveau supărare
Și război
Cei doi
Rățoi,
Blidul mare
Cu mâncare
Le-ajungea la amândoi!

ioare scurte vii din curte.

BUN DE SFADĂ

Bun de sfadă,
Mândru foc,
Stă'n ogradă
La mijloc
Și — de coadă —
N'are loc...

El, acu
Glu — glu — glu,
E'ntre toți
Cel mai cu vază,
Altul să găsești nu poți
Se 'nvârtește,
Se 'nfoiază,
Numai dansul e cu moț!
Glu — glu — glu
Nu-i pasă, nu,
Că vin eu sau că vii tu:
Se sburlește,
Se 'nroșește,
Face ghiara ca un clește,

Glu — glu — glu!
Se tot răstește...
Glu — glu — glu!
(Nu glu—glumește:
Nu 'nțelege românește...)

Iarnă, vară,
Pus pe ceartă,
Dă să sară
Peste poartă:
Că 'n zăbrele
Un ștregar
Îl îngână lung și rar:
—„Sâc că n'ai măr-ge-le,
Ro-șii c'ale me-le”...

...Ghici, acum, singur,
Ghici,
După cele spuse-aici,
Îl cunoști sau nu, ce zici?

LIPA — LIPA, —
HAI LEAP — LEAP...

Toată ziua,
Dacă scapă,
Ar sta piua
Doar pe apă...

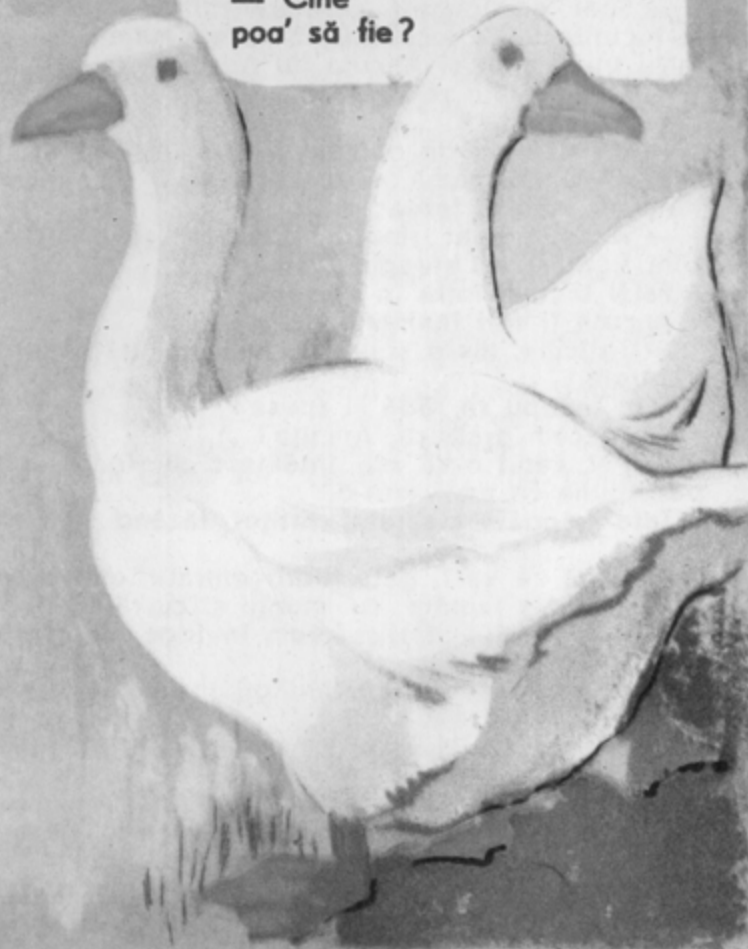
E cucoană,
Dolofană,
Dar se joacă
În băltoacă
Și unde-i ploaie
Face baie...

Lipa — lipa
Hai, leap — leap,
Penele deabea o 'ncap.

Caraghioasă
Mișcă 'ntr'una
Gâtul lung
Cât un ciorap:
—Bună ziua! Bună ziua!
Parcă zice
Dând din cap.

Și leap—leap
Și lipa—lipa
Își tot ciugule aripa.

Trece, albă-colilie,
Cum se face dimineață,
Și-ar vorbi, că-i vorbăreață,
Și-ar striga:
Ga — ga — ga — ...
— Cine
poa' să fie?

TOPORAȘII

Abia s'a luminat de ziuă și Ancuța a și sărit din pat. A alergat la fereastră să vadă cum arată Bicazul. De când tatăl ei lucrează pe șantierul hidrocentralei și mai ales de când Ionuț, prietenul ei, venise aici cu părinții lui, nu e zi în care Ancuța să nu-i fi spus mamei: „Când plecăm și noi la Bicaz?”

Și iată că aseară au sosit. Tata le-a așteptat la gară și apoi le-a adus în casa în care vor locui de acum înainte. Pe drum, din fuga mașinei, fetița nu știa la ce să se uite mai întâi: la apa Bistriței, care aluneca vijeliosă la vale, la casele noi ale muncitorilor, la luminile ce străluceau până sus pe coasta muntelui, la camioanele care alergau fără întrerupere.

Acum pe șosea e iarăși o forfotă de parcă cei care zoresc la deal sau la vale, în mașini sau pe jos, nu s'ar fi culcat peste noapte.

— Uite mamă, strigă fetița, ce de camioane trec pe șosea, și toate pline de oameni.

— Sunt camioanele care transportă muncitorii la locurile unde lucrează, răspunse mama.

Nu trecu mult și Ancuța iar prinse a striga:

— Mamă, vino repede să vezi!

— Ce să văd?

— Un șir lung de oameni care poartă un steag roșu și cântă, mamă, — ia ascultă.

Mama veni la fereastră.

— Aceștia sunt tineri brigadieri și pentru că sunt frunțași, au steagul roșu.

Tatăl tocmai intră în cameră.

Ancuța îi sări înainte:

— Tăticule, merg și eu cu tine să-mi arăți hidrocentrala.

Tata începu să râdă și spuse:

— Te cam grăbești, Ancuțo!

— Păi, când o să mă întâlnesc cu Ionuț, să-i pot spune că am văzut-o.

Tata mângâie creștetul fetiței râzând mai cu poftă:

— Până ce va fi gata hidrocentrala mai avem de lucru. Ne luptăm cu munții și cu râul. După ce ne vom răfui cu ei și-i vom învinge, va crește și hidrocentrala.

Ancuța rămase pe gânduri privind cu mirare la tatăl ei.

— Vreau să văd și eu cum vă luptați cu munții și cu râul.

— Bine, am să te iau, încuviință tata. Acum mă duc la Direcție. Peste o oră jumătate mă întorc și plec la tunel. Să fii gata.

Ancuța nu se îndură să plece dela fereastră.

Iși plimba privirile pe munții care, parcă dându-și mâna, străjului întreaga vale.

Deodată o bubuitură o făcu să plece dela fereastră.

— Mamă! Bubue, se dărâmă!

Încă o bubuitură și încă una. Sgomotul se isbea de munți și se întorcea înapoi întâlnindu-se cu bubuiturile ce veneau parcă de sub pământ.

— Auzi, auzi, mamă! strigă Ancuța.

Mama o lămură îndată.

— Asta înseamnă să te lupți cu munții. Ai uitat ce-a spus tata? Cum vrei să sfarme stâncile dacă nu cu explozii. O să vezi acuma când ai să mergi cu dânsul.

Ancuța nu se îndură să plece dela fereastră. Grupuri de copii, unii cu trăistuțe agățate de gât, alții cu ghiozdane în spate, mergeau voioși spre școală. Deodată Ancuța îl zări pe Ionuț. Deschise fereastra și-l strigă. Băiatul se întoarse mirat:

— Ai venit și tu la noi pe șantier? Eu învăț aici la școală. Într-o zi am să te iau și pe tine să ți-o arăt. Acum mă grăbesc să prind autobuzul.

Copiii porniră în fugă spre stație.

Ionuț întoarse capul și mai strigă ceva din mers, dar Ancuța nu-l auzi.

Puțin după aceea veni și tatăl Ancuței.

— Tăticule, îl primi ea, am vorbit cu Ionuț. Se ducea la școală. De la toamnă și eu am să'nvăț tot aici. Acum vin cu tine să-mi arăți tot.

— Hai, spuse tata.

Ieșiră amândoi și se îndreptară spre șosea. Ancuța pășea cu fereală pe pământul desfundat. Camioanele și oamenii care treceau zoriți, aproape c'o amețeau. Îndată ce zări apa, fetița alergă lângă mal.

— Asta-i Bistrița, tăticule? Tii, dar ce repede curge! Și cum o să luptați cu ea?

— Ai să vezi mai încolo.

Cu cât înaintau pe șosea, cu atât se auzea mai tare un uruit și bocănituri atât de puternice că răsunau toată valea.

— Cine bate așa de tare? întrebă Ancuța.

— Acolo se lucrează la baraj — răspunse tata. Barajul are să oprească apele Bistriței și are să le pună la muncă. Dar iată că ne-apropiem. Vezi colo oameni și mașini?

— Da, dar sunt pe malul celălalt. Să trecem pe puntea aceea ca să-i văd mai bine — propuse Ancuța.

— Putem să vedem și de aici.

— Ce să vedem? Niște stâlpi de fier înfipți în apă?

Ce fac oamenii acolo? Un gard? Și cu ce bat stâlpii aceia?

— Sunt un fel de mașini cu niște ciocane mari care-i bat. Noi le zicem berbeci.

— Ce gălăgie fac berbecii ăștia! râse Ancuța, apoi continuă: și după ce gardul va fi gata apa n-o să mai curgă la vale?

— Nu, gardul are să oprească apa. Oamenii vor ridica aici un perete de beton înalt de tot. El va fi barajul. Acum însă trebuie să-i faci o temelie înfiptă bine în albia râului, chiar sub apă.

Ancuța se uita când la tatăl ei, când la stâlpii de fier. Apoi întrebă:

— Cum au să lucreze oamenii sub apă?

— Oamenii fac gardul acela ca să închidă, ca într'un țarc, apa cam până la mijlocul albiei și apoi s'o scoată de acolo cu niște pompe. După aceea au să sape în albie cu excavatoarele până ce-or ajunge la un strat de piatră. Pe urmă aceleași lucrări se vor face în partea astălaltă. Când va fi gata barajul, în spatele lui are să se adune atâta apă încât se va forma un lac întins, ca o mare înconjurată de munți.

— De care munți? — întrebă Ancuța, rotindu-și privirile. De aceia care sunt așezați de parcă ar juca o horă?

— Da, răspuse tata; locul acesta din spatele barajului e ca un cazan în care se vor aduna apele și vor forma lacul.

— Și pe el au să plutească bărci? — întrebă Ancuța.

— Mai încapă vorbă? Numai cu barca și cu vaporul ne vom plimba pe aici. Pentru că toate locurile astea vor fi sub apă, iar drumul va trece pe sus, pe coasta muntelui.

Ancuței nu-i venea să creadă.

— Adică noi stăm acum pe fundul unui lac?

Tata începu să râdă.

— Așa e, pe șosea se vor plimba atunci peștii. Ancuța privea mirată. Nu știa dacă tata glumește sau vorbește serios.

— Dar hidrocentrala unde are să fie?

— Hidrocentrala, uzina aceea mare care va trimite lumină la mari depărțări, are să fie la capătul tunelului pe care-l săpăm în munte. Prin el are să treacă apa din lacul acela mare.

— Și tu ce faci acolo?

— Eu instalez lumină electrică pentru ca oamenii să poată lucra. Altfel în tunel e întuneric beznă.

La întoarcere se mai opriră puțin să privească la oamenii cățărați pe coasta muntelui, deoparte și de alta a râului și care sfredeleau în stâncă.

— Iată — spuse tata — aici vezi cum se luptă oamenii cu munții. Ei sfredelesc, pun dinamită și exploziile rup bucăți de stâncă. Aici se vor înfițe umerii barajului.

Acasă Ancuța a avut ce povesti mamei:

— Știi pe unde ne-am plimbat noi azi?

— Pe șantier — răspuse mama.

— Am fost pe fundul lacului.

— Nu înțeleg ce spui.

— Ei, tu n'ai văzut încă șantierul — spuse Ancuța cu importanță. Dacă n'ai fost cu noi să vezi. Dincolo de baraj are să fie un lac mare, o mare adevărată și noi o să ne plimbăm cu vapoarele. Numai tunelul nu l-am văzut. Acum poți să intri într'ânsul. Inșă când o să dea drumul la apa din lac să curgă prin el n-o să mai poată intra nimeni.

Câteva zile Ancuța nu i-a vorbit mamei de cât despre cele ce auzise că vor face oamenii prin locurile acestea. Numai atunci s'a mai domolit, când firul prieteniei dintre ea și Ionuț s'a înnodat din nou.

El i-a arătat școala, podul mare care se construiește teatrul care s'a început, au privit împreună la plutele care treceau pe Bistrița. Intr'o zi Ionuț a spus:

— Știi cum au să treacă plutele după ce va fi gata barajul?

Ancuța îl privi mirată.

— Nu ți-a povestit tatăl tău?

— Nu, dădu din cap fetița.

— Au să fie transportate pe sus, cu funicularul. Dar de șoseaua care va trece pe de-asupra barajului nu ți-a spus?

Ancuța dădu din cap: nu.

— Mașinile, căruțele, oamenii — continuă Ionuț — au să treacă pe partea de sus a zidului, ca pe un pod mare.

— Ce multe știe Ionuț, gândește Ancuța.

Intr'o zi Ionuț i-a spus Ancuței:

— Astăzi am văzut, între brazi, toporași. Te duc eu într'un loc unde poți culege câți vrei. Merge și Florica. Ea-i de aici și cunoaște bine locurile.

Zis și făcut: Când au ieșit dela școală, cei doi copii au trecut pela Ancuța și au luat-o.

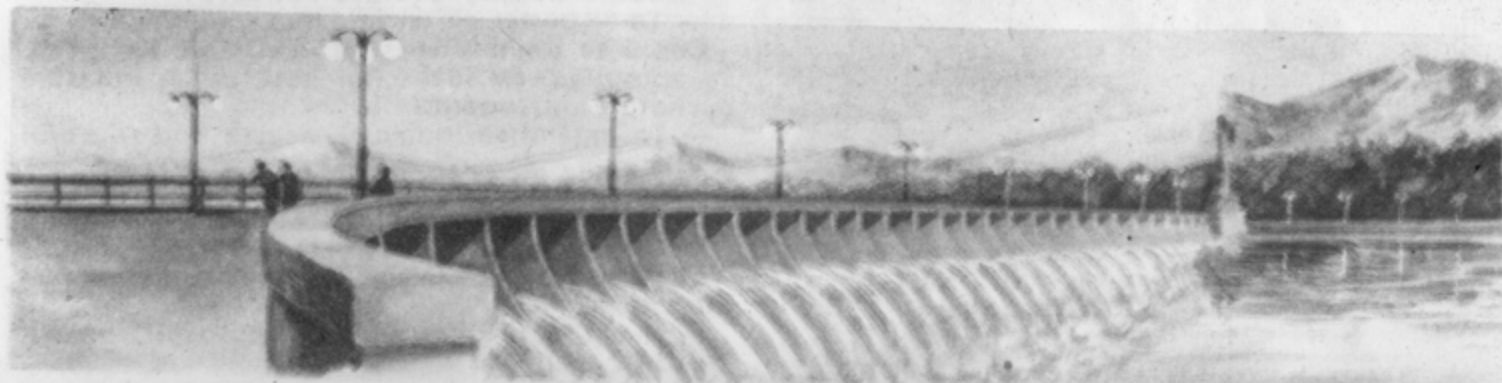
Cerul era senin, dar un vânt rece ca de ghiață te făcea să-ți strângi mai bine fularul la gât. Abia au urcat puțin pe coasta muntelui că de sub tufe au și început să se zărească toporașii, care parcă priveau ca niște ochișori albaștri. În ciuda vântului rece care sufla cu îndărătnicie, floricelele gingașe se înghesuiau sub tufe, de parcă s'ar fi jucat de-a v'ați ascunselea.

— Căutați-ne, căutați-ne! păreau să spună ele.

Și copiii căutau, căutau de zor, până ce-și făcură câte un buchet destul de mare.

— Am să-i pun într'un pahar cu apă și au să umple toată casa cu mirosul lor — spunea Ancuța, la întoarcere.

Cum coborîră în șosea, se înșirară unul după altul pe margine, pentru ca nu cumva să-i lovească, din mers, vre-unul din camioanele ce alergau încărcate cu oameni sau cu fel de fel de materiale. Tot vorbind și privind la cele întâlnite în calea lor, copiii nici n'au prins de

veste când au ajuns în dreptul lucrărilor de la baraj.

Păcănitul ciocanelor de perforat cu care oamenii sfredeau stâncă i-a făcut să se oprească și să privească.

— Uite acolo, în găurile acelea, au să pună dinamită — spuse Ionuț — și mâine dimineată ai să auzi: bum! bum! Până'n șosea ajung bucățile de stâncă.

— Și ce fac cu ele? — întrebă Ancuța.

— Le încarcă în vagoanele astea și le duc de aici.

Tocmai atunci, un șir de vagoane pline cu bolovani mari de piatră, veneau, împinse de oameni, pe linia lângă care se opriseră copiii.

— Ferește linia! — strigau muncitorii.

— Să mergem — hotărî Ionuț. Nu e voie să stăm aici.

Mai la vale, acolo unde se lucra la bătutul stâlpilor de fier în albia Bistriței, era adunată o mulțime de lume. Pe șosea se opriseră camioane, căruțe, muncitori. Toți vorbeau, strigau, se îngheșuiau să vadă mai bine.

— Hai și noi — spuse Ionuț. S'a întâmplat ceva. Și zicând acestea, băiatul își făcu loc prin mulțime și ajunse în față. Cele două fetițe nu s'au lăsat și au venit după el.

Acum se vedea bine. Oamenii care lucrau la bătutul stâlpilor în apă erau tare supărați. — Cu niște cârlige de fier umblau să scoată ceva dela fund.

— Ce-or fi căutând în apă? — întrebă Ancuța.

— Să întrebăm pe cineva — spuse Florica.

— Uite-l pe tatăl lui Petrică! E sondor. El trebuie să știe ce s'a întâmplat — spuse Ionuț și îndată se dădu mai aproape de dânsul.

— Tovarășe Ursu, ce caută oamenii aceia cu cârligele în fundul apei?

Tovarășul Ursu se întoarse și privind mirat la cei trei copii le spuse:

— Da voi ce căutați aici pe vântul ăsta? Duceți-vă acasă, nu vedeți că vi s'au înroșit nasurile de frig?

— Dacă ne spui, ne ducem sări Ancuța.

Tovarășul Ursu își dădu căciula pe ceafă și urmă:

— Și dacă știți voi și dacă nu știți, tot aceea-i. A căzut în apă o piesă dela sonetă și trebuie s'o scoată. Ca s'o lucreze din nou, trebuie să treacă o lună de zile. Și lucrul rămâne în urmă.

— Cum a spus că se cheamă? șopti Ancuța la urechea lui Ionuț.

— Sonetă — răspunse cu importanță băiatul. Așa se spune la mașinile care bat stâlpii în apă.

— Tata mi-a spus că se cheamă berbeci.

— Dacă nu poți să ții minte numele, poți să-i zici și berbec. Noi pe șantier le spunem sonetă.

— Nu dau de ea — vorbi cineva de lângă ei.

Un altul îi răspunse ceva, dar șueratul vântului ca și vâjăitul apei ce curgea mănioasă, îi acoperiră vorbele.

Deodată din mijlocul muncitorilor se desprinsă un tânăr. Își făcu vânt și sări în apă. În jurul lui săreau stropii iar vârtejul apei îi smulse căciula târând-o la vale. O clipă tânărul se dădu la fund.

Pe mal oamenii rămăseseră cu răsuflarea tăiată. Așteptau. Iată-l. Se ivi dintre valurile și mai sălbătice parcă. Cât ai clipi, se scufundă din nou.

Prin mulțimea adunată trecu un murmur.

— E utemistul Petrescu!

— Ai văzut curaj?

— Nemaipomenit!

Până să se desmeticească cei de față, tânărul ieși din apă ținând în amândouă mâinile înroșite de frig, piesa căzută la fundul apei. Apoi se îndreptă spre mal. Se lupta din greu cu valurile care voiau să-l prăvălească în adânc.

Iată-l pe mal. Tovarășii îi dădeau unii o pufoaică, alții îi înfășurau gâtul cu un fular, unul își luă căciula și i-o puse în cap.

Cei adunați în șosea se îngărădeau pe punte ca să treacă la dânsul.

— Nu-i voie tovarășii!

— Vrem să-l vedem!

— Să-i strângem mâinile!

— Vrem să-l felicităm!

Vocile se încrucișau și se făcuse o învălmășeală că nu mai vedeai nimic.

Ancuța îl ținea de mână pe Ionuț.

— Vreau să-l văd și eu.

Deodată se auziră glasuri.

— Iată-l, vine spre noi!

— Trece puntea!

— Bine că i-au dat haine uscate!

Copiii își făcură loc să-l vadă.

Tânărul care se apropia de ei, era vesel. Râdea și vorbea. Nici măcar nu tremura. Numai ochii îi luceau de o bucurie mare.

Când coborî de pe punte, oamenii îl înconjurară și prinseră să-i strângă mâinile și să-l felicite.

— Să ne trăești, tovarășe Petrescu!

— Te-ai purtat ca un adevărat utemist.

Copiii se îngheșuiau și ei. Le veni un gând. Se apropiară de dânsul și toți trei îi întinseră buchetele de toporași.

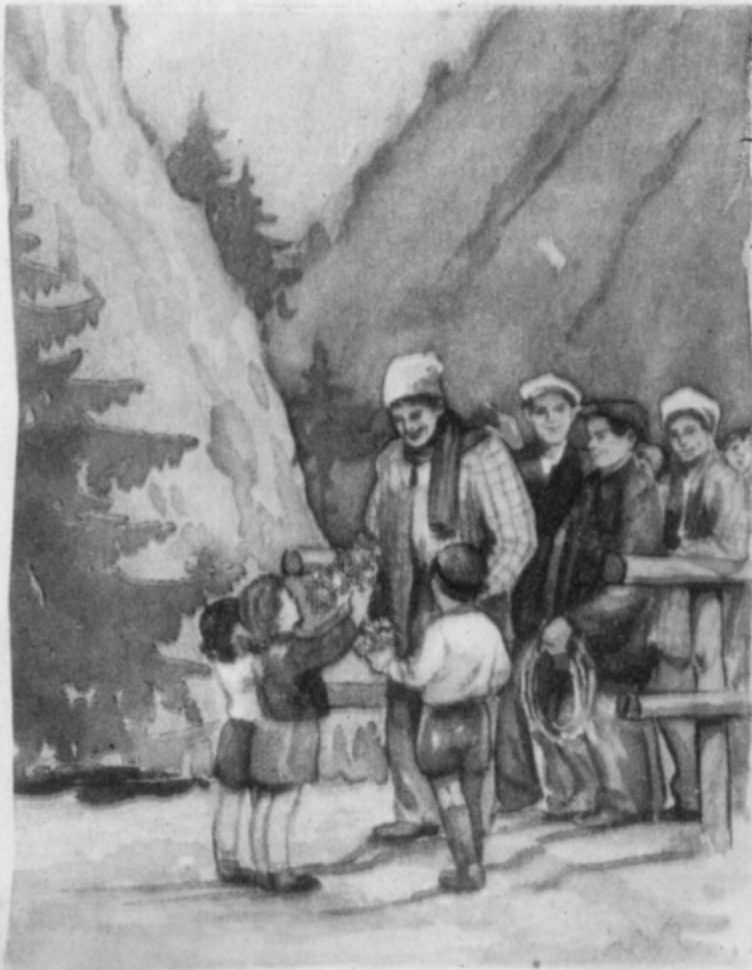
— Te rugăm să primești aceste flori — vorbi Ionuț.

— Le-am cules chiar acum — adăugă Ancuța.

Tovarășul Petrescu le luă, le mirosi și mângâie copiii pe rând.

— Vă mulțumesc. N'am să uit niciodată ziua asta.

— Nici noi, răspunseră copiii cu ochii strălucitori de bucurie.

VOI FI PIONIER

Flutură la gâtul
Fratelui meu drag
Roșia cravată
Mândră ca un steag!

Și cu jind cravata
I-o privesc mereu.
Cât de rău îmi pare
Că n'o port și eu...

Mama-mi spune-adesea:
— Ce te necăjești?
Ca să porți cravata
Trebue să mai crești,

Să fii bun și vrednic,
Pildă'ntr-o copii.
Astfel ai să meriți
Pionier să fii!

Traducere de R. ALEXANDRESCU

P. 2680

Cioc! Cioc! Cioc!

Și păsările se înțeleg între ele. Dumneavoastră poate nu mă veți crede. Atâta pagubă! Dar eu știu multe asupra lucrului ăstuia dela gaița mea, dela gaița mea care, fiindcă am învățat-o să vorbească omenește, mi-a descoperit câteva taine ale graiului păsăresc. D-ta, spre pildă, auzi cîrîpînd o rîndunică, crezi că i-a venit așa, un gust, să facă gălăgie, în vreme ce dînsa dă povețe puișorilor ei: „Nu ieșiți la marginea cuibului!” — „Nu strigați când nu sunt eu cu voi!” — „Șst! pi-sical!”. O vrăbie cîrîpește pe gard. D-tale puțin îți pasă. Și ei, biata, i-a sărit inima din loc. „Uliul!” În nopțile cu lună ascultă privighetoarea, — te încântă, ajungi să crezi că pentru tine își varsă în gălăgări ploaia de mîrgăritare. Nici nu bănuiești că-și plînge numai dragostea ei.

Așa, mulțămîtă gaiței mele, am ascultat deunăzi o convorbire între un măcăleandru¹⁾ și un scatiu²⁾. Să v'o spun:

„Cioc! cioc! cioc!” se aude de departe. Măcăleandru zice:

— E ciocănitoarea.

— Ciocănitoarea! răspunse scatiul, ce-o fi ciocnind mereu?

— Caută veverița, îl deslușește măcăleandru.

— Veverița? De ce?

— Urîți îmi sunteți voi, scatii, că nu știți nimic. Nu-i cunoști povestea? Să ți-o spun:

(Mărturisesc că vreo câteva cîrîpîri nu le-am înțeles, dar le-am ținut însă minte. Acasă i le-am spus gaiței, și gaița mi le-a tălmăcit. Așa, vă pot spune, întocmai, după zisele măcăleandrului, povestea ciocănitoarei):

„...De mult, m'ascultă scatiule? Începe măcăleandru, de mult tare, la'nceput, pe când poamele erau puțini de tot, și poamele și mai puține, veverița a dat, într-o bună zi, peste un pom ciudat, cu roada rotundă, tare, dar cu miezul dulce și gustos. Dăduse, frate, peste alun. I-au plăcut alunele și, vezi, ființă prevăzătoare, să nu mai pățească, cum o pățise, când rosese o iarnă întreagă coaja copacilor să se hrănească, ce i-a venit în gând? să strângă alune. Și și-a umplut scorbura de cu toamnă. Tocmai se bucura că dăduse norocul peste dînsa, făcea planuri mari, să nu se miște toată iarna din căsuța ei, nici cu vârful botului să nu miroasă viforîța, când, într-o bună dimineață, se sgîrie la un picior într-o coajă. Caută, — coaja de alună? de unde? că ea nici nu se atinsese încă de merindele strânse. Cercetează: un sfert de alune mîncate! S'a mîhnit veverița, dar s'a și mîniat. S'a pus la pîndă, să prindă pe hoj. S'a ghemuit în fundul scorburei, una cu copacul, și-a așteptat. Ce era? Ciocănitoarea, cum o vezi: sai ici, vîră-te coala,

dă de scorbura, în scorbura de alune, și cum e iscusită, a înțeles ea că în alune trebuie să fie ceva. Plisc are, slavă domnului! Craj! iacă și miezul, Bun! Craj-craj-craj, s'a pus pe mîncat. Din ziua aceea venea în fiecare amiază să-și ia prînzul. În dimineața când o pîndea veverița, a sosit tot așa sglobie, dar de abia intră în scorbura că veverița se repezi. Ciocănitoarea voi s'o sbughească afară, dar veverița o prinse de coadă! Dă-i în sus, dă-i în jos, lasă coada, ca

șopârla, în laba veveriței, și pe ici și-l drumul. Mai târziu, când i-a venit inima la loc, și s'a văzut fără coadă, s'a întors la veveriță să se roage de dînsa. N'a mai intrat în scorbura, și smerită, a bătut cu ciocul: Cioc! cioc! cioc! Dar veverița își mutase culcușul! De atunci mereu ciocănește la fiecare copac, dar nici că dă de răspuns...

— Zi, de atunci, întreabă scatiul, n'are ciocănitoarea coadă...

— Vezi bine... Ssst! Uite-o...

Mă uit și eu. O fulgerare roșie străbate luminașul. Ciocănitoarea se cațără cu ghiarele de trunchiul unui mesteacăn și-l ciocănește de jos pînă sus. Apoi trece la alt copac și la altul. Fagul sună mai tare, frasinul mai înăbușit. Un stejar găunos răsună ca un hîrb³⁾. Și ciocănașul bate mereu, se duce, se șterge din ochii mei. De abia se mai aude, departe:

Cioc! cioc! cioc!

Scatiul pîrue iar:

— Știi una, frate măcăleandre? Eu cred că tot ce mi-ai spus sunt numai niște vorbe. Ea ciocănește fiindcă sugă din mustul copacilor, — i-o fi plăcînd hrana asta.

Măcăleandru se supără:

— Se cunoaște că ești pasăre neisprăvită. S'o fi hrînind ea cu mustul copacilor, dar ce și-o fi zis: „Dacă mi-i dat să ciocănesc mereu, cel puțin să trag din asta un folos, să mă hrănesc!”

— Așa-i! Încheie scatiul.

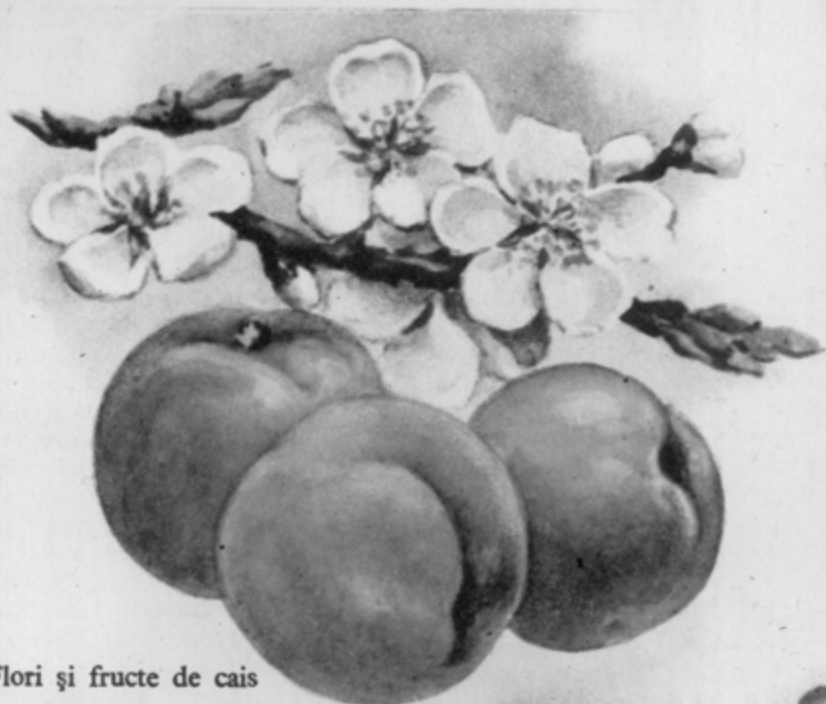
★

Acestea le-am auzit mai deunăzi povestite de către un măcăleandru unui scatiu. Un lucru însă: dacă veniți cineva pe la mine, să nu spuneți cumva gaiței mele cele ce v'am destăinuit. Mă asurzește cu ocările. Vă rog!

1) Măcăleandru — păsărică cu pene galbene-verzui sub gușă.

2) Scatiu — păsărică cu capul negru mărginit cu galben, cu aripile negre brăzdate cu două fâșii verzi-gălbui.

3) Hîrb — ciob.

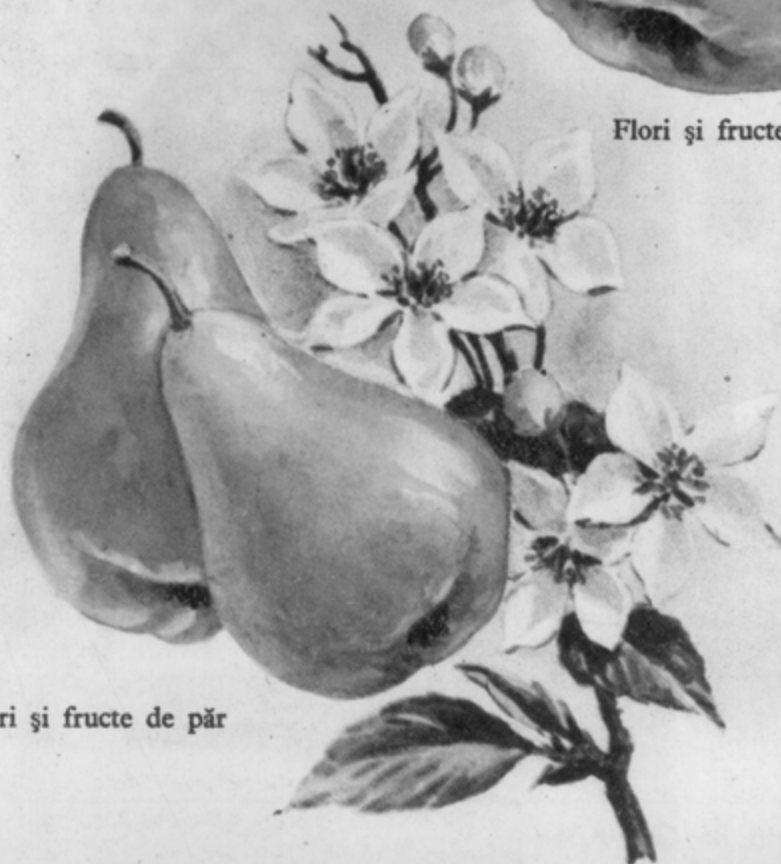
Flori și fructe de cais

Flori și fructe de cireș

Flori și fructe de măr

Flori și fructe de păr

Flori și fructe de prun

De 'ntâi Mai pe străzi
 Am pornit la paradă
 În pas cadențat și ușor.
 Și iată, de sus,
 Auzim deodată
 Un vuet cumplit de motor.

Pe cerul albastru
 Și fără hotare
 Tâșnesc cu năprasnic avânt
 Scălțați în lumină de raze
 Spre soare
 Șoimi sprinteni cu aripi de-argint.

Batistele flutură...
 — Strașnic mai zboară!
 Zice-un tovarăș din rând.
 Inima parcă
 Ușor se 'nfioară,
 Pieptul ți-l simți fremătând.

Sus, tot mai sus,
 În văzduh se ridică,
 Iată, în nori au intrat...
 — Șoimii aceștia
 Străbat fără frică
 Țara în lung și în lat...

Jos pe pământ,
 Fie munte ori vale,
 Ei văd pân' la mari depărtări
 Cum cresc minunatele
 Hidrocentrale,
 Uzine cum fumegă 'n zări.

Ei văd pe ogoare
 Tractorul cum trece —
 De sus pare-un greere mic.
 Și totuși în muncă
 Nu-l poate întrece
 Nici cel mai năstrușnic voinic.

Și iată-i acuma —
 Cum spintecă norii
 Sclipind din aripă în sbor!
 De jos îi salută
 Cu drag muncitorii
 Și-i zâmbet pe fețele lor,

Căci parcă le-ar spune:
 — Cu forțe 'nzecite
 Munciiți, n'aveți teamă de fel,
 Căci cerul
 Republicii voastre iubite,
 Păzit e de șoimi de oțel.

Coperta de Gh. Adoc

LUMINIȚA apare la 10 și 25 ale lunii. Redacția și Administrația, strada Academiei Nr. 17. Tel. Redacției, 3.89.98 iar al Ad-ției 5.79.60. Abonamente se fac la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei. 3 luni 6 lei; 6 luni 12 lei. Taxa poștală plătită în numerar la Dir. Gen. P.T.T. conș. aprobării Nr. 3978/1949

Prețul 1 Leu